

Indholdsfortegnelse

Vinterhvede	2
Vinterhvede til bagningsundersøgelser.....	3
Vinterrug.....	4
Vinterrug – korte hybrider.....	5
Vintertriticale.....	6
Vinterbyg	7
Vinterraps, hybrider og linjesorter	8
Vinterraps, dværghybrider.....	10
Vårbyg.....	12
Vårbyg under økologiske forhold.....	13
Vårhvede.....	14
Vårhvede under økologiske forhold.....	15
Havre.....	16
Vårraps	17
Markært.....	18
Hestebønne	19
Vinterhestebønne	20
Smalbladet lupin	21
Sukkerroer.....	22
Foderroer og roer til energiproduktion	24
Majs til helsæd	25
Italiensk rajgræs som efterafgrøde efter helsæd.....	26
Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel - udlæg 2020, 3. brugsår	27
Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel - udlæg 2021, 2. brugsår	29
Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel - udlæg 2022, 1. brugsår	31
Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel – udlæg 2023.....	33
Timote – udlæg 2022, 1. brugsår	35
Hundegræs - udlæg 2021, 2. brugsår.....	36
Engrapgræs - udlæg 2022, 1. brugsår.....	37
Hvidkløver – udlægsår 2023	38
Hvidkløver – udlæg 2020, 3. brugsår.....	39
Hvidkløver til plænebrug – udlæg 2022, 1. brugsår	40
Rødkløver - udlæg 2021 (omsåning), 2. brugsår	41
Rødkløver - udlæg 2022, 1. brugsår	42
Screeningsforsøg, spisekartofler	43
Screeningsforsøg, stivelseskartofler	44
Middeltidlige spisekartofler	45
Stivelseskartofler	46
OBS vintersæd.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
OBS vårsæd	48

Vinterhvede

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: KWS Extase, blanding (Pondus, KWS Extase, Kvium, RGT Stokes)
Lokaliteter: Tystofte, Søllested, Abildgård, Sejet, Holstebro og Bramstrup
Antal led: 87

Udsædsmængder:

Linier: 350 spiredygtige kerner pr. m²
Hybrider: 245 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
Forsøget anlægges som α -design med 4 gentagelser à 12-18 m². Detailplan med randomiseringen vedlægges.
Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor.
Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.
Miniblokke må ikke deles i marken!
Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.
Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.
NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og blokkenes placering på marken).

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel.
Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov.
Dog skal bladlus skal i agrødens stadie 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen. Hvedegalmyg bekæmpes i stadium 43-61 hvor fangsten i feromonfælder overskrider bekæmpelsestærsklen.
Behandlingsstrategi med svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.
NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøgene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed for sygdomme. Derfor anvendes bedømmelserne i værtdiagnostik kun som check på forsøgets tilstand.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Parcelstørrelse
- Forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt, tørstofindhold, glutenindhold, proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.
For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10-02-2023 - ASL

Vinterhvede til bagningsundersøgelser

Afprøvning af sorter til optagelse på brødhvedelisten

Målesorter: Fem sorter på brødhveelisten med størst udlæg af C2 i anlægsåret.
 Lokalteter: Holeby, Tystofte, Sejlet, Dyngby, Koldkærgård og Bramstrup
 Antal led: 23

Udsædsmængde:

350 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Formål:

Forsøget anlægges for at vurdere sorterens bagekvalitet. Undersøgelserne ligger til grund for vurderingen af hvilke sorter, der skal kunne tildeles ekstra N, svarende til tillægget for brødhvede.

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs. Udsåning i enkeltparcel i sortsækkefølge med tilstrækkelig værn til andre forsøg pga. ekstra kvælstofgødsning ved skridning. Parcelstørrelsen tilpasses således, at der under normale omstændigheder kan høstes minimum 14 kg prøve af målesorter samt sorter i andet års afprøvning og 5 kg af sorter i første års afprøvning. Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm. Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås. Udsæden afvejes parcellvis og tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden for hver sort. Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og forsøgets placering på marken).

Gødsning i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt, kvælstofprognose plus N-tillæg for brødhvede. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Omkring skridning (st. 55-59) sengødskes forsøget med det vejledende tillæg i N til produktion af brødhvede.

Behandlinger i vækstperioden (inklusive værn):

Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens stadiet 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

Notater i vækstperioden:

Dato for

- Såning
- Høst
- Eventuelle afvigelser. Særligt ift. gødsning og høst.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af lednummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Foretages med mejetærsker. Der måles ikke udbytte i parcellerne. Prøverne renses og tørres inden fremsendelse til TystofteFonden.

Af hensyn til bestemmelse af faldtal, har det meget høj prioritet, at forsøget høstes rettidigt! Der skal bedømmes lejesæd før høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt, tørstofindhold, glutenindhold, proteinindhold (NIT-1241), faldtal, kornvægt, samt bagekvalitet foretages ved TystofteFonden. Bagekvalitet undersøges for to lokaliteter.

Hertil sendes prøver på min 14 kg.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10-02-2023 - ASL

Vinterrug

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: KWS Tayo, blanding (KWS Receptor, KWS Rotor, KWS Tayo og KWS Berado)
 Lokalteter: Tystofte, Sejet, Abildgård, Varde og Koldkærgård
 Antal led: 45

Udsædsmængder:

Populationer: 250 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 200 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som α-design med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 2-3 cm. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og blokkernes placering på marken).

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens stadie 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampbekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøgene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xls-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed for sygdomme.

Bedømmelserne anvendes derfor i værdiafprøvningen kun som status på forsøgets tilstand.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Parcelstørrelse
- Forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 06-09-2022 ASL

Vinterrug – korte hybrider

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: KWS Tayo, blanding (KWS Receptor, KWS Rotor, KWS Tayo og KWS Berado)
 Lokalteter: Tystofte, Sejet, Abildgård, Varde og Koldkærgård
 Antal led: 4

Udsædsmængder:

Populationer: 250 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 200 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som α-design med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 2-3 cm. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og blokkernes placering på marken).

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens stadie 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampbekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidprøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xls-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed for sygdomme.

Bedømmelserne anvendes derfor i værdiafprøvningen kun som status på forsøgets tilstand.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Parcelstørrelse
- Forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10-02-2023 ASL

Vintertriticale

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Trias, blanding (Brehat, Cappricia, Trias)
 Lokalteter: Tystofte, Sejet, Abildgård og Koldkærgård
 Antal led: 3

Udsædsmængde:

300 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som randomiseret blok forsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.
 Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.
 Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og blokkenes placering på mark).

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens stadie 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøegene@teknologisk.dk

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med an-givelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed for sygdomme. Derfor anvendes bedømmelserne i værdiafprøvningen kun som check på forsøgets tilstand.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Parcelstørrelse
- Forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- og proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden eller Teknologisk institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10-02-2023 - ASL

Vinterbyg

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Cleopatra (2-rad), Jettoo (hybrid), blanding (LG Globetrotter, Alaska, KWS Tardis, KWS Kosmos)
 Lokalteter: Tystofte, Sejet, Holeby, Abildgård og Koldkærgård
 Antal led: 50

Udsædsmængder:

Linjer: 325 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 225 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som et modificeret α-design med 4 gentagelser à 12-18 m². To- og seks-radede sorter randomiseres separat til miniblokke. Miniblokke indenfor hver type samles i grupper af op til tre. Måleblanding randomiseres sammen med de to-radede sorter. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og blokkens placering på marken).

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Der mangangødes om efteråret. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange.

Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens stadie 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampbekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidprøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøgene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb, der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).

- Lejesæd ved høst, nedbøjning < 10 cm over jord, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Nedknækning af strå ved høst, knækket < 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Nedknækning af aks ved høst, knækket > 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xls-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed for sygdomme. Bedømmelserne i udbytteforsøgene anvendes derfor kun som status på forsøgets tilstand.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Renhed pr. sort eller parcel
- Parcelstørrelse
- Forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- og proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Sortering

Der gennemføres undersøgelse af sorterens maltnings- og foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10-02-2023 - ASL

Vinterraps, hybrider og linjesorter

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Hitaly (hybrid), Butterfly (linje), blanding (Hitaly, DK Expansion, LG Aviron, Smaragd)
 Lokalteter: Abildgaard, Holeby, Koldkærgård og Tystofte
 Antal led: 157

Udsædsmængder:

Hybridsorter: 45 spiredygtige frø pr. m²
 Linjesorter: 45 spiredygtige frø pr. m²
 Udsæd leveres ubejdsset.

Anlæg:

Der tilstræbes 8 år mellem rapsafgrøder. Vinterraps er opdelt i to forsøgsserier; hybrider og linjer hhv. dværghybrider. Disse skal ligge i samme mark. Anlægges i α-design med 3 gentagelser à 12-18 m². Detailplan med randomisering modtages fra Tystofte. Forsøgene gennemføres med plot-i-plot system med 2x2 værnærækker. Såning foretages i en dybde på 1-2 cm. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra Tystofte, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort. Frøene er ikke behandlet med insekticider, og der bekæmpes jordrapsloppe, specielt efter fremspiring. Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering samt koordinater for placering af 1. parcel.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Ved tidlig etablering og kraftig efterårsudvikling kan hele forsøget, efter aftale med TystofteFonden, vækstreguleres med godkendt dosering. Der vækstreguleres ikke i foråret. Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forbrug og kvælstofprognose baseret på mineralisk gødning. N- tildelingen kan gennærføres efter følgende strategi:

- Svagt udviklet afgrøde: 80 kg N/ha ved begyndende vækst og resten af mængden medio april.
- Kraftig udviklet afgrøde: 50 kg N/ha ved begyndende vækst, resterende mængde minus 40 kg N/ha medio april og lige før eller ved begyndende blomstring tildeles 40 kg N/ha.

I de første 2 gødningsstillinger om foråret tilføres ca 35 kg S/ha.

Bekæmpelse af ukrudt, sygdomme og skadedyr gennemføres med anerkendte midler efter behov. Evt spildraps i forsøget skal fjernes.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forbrug, JB nr. såtidspunkt, gødningsstilling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidprøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til Andrea Schiemann (ansc@teknologisk.dk)

Bedømmelser i vækstperioden:

- Dato for fremspiring - 2. gentagelse.
- Plantebestand efterår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Placering af vækstpunkt før vinteren (cf. nedenstående beskrivelse).
- Overvintring om foråret ved beg. vækst, skala 0-10, 10 = ingen planter døde.

- Plantebestand forår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Dato for begyndende blomstring, st. 61 - 2. gentagelse.
- Plante højde ca. 14 dage efter afblomstring. *En måling pr. parcel.*
- Lejesæd lige før skårlægning, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Afgrøde højde lige før skårlægning. *En måling pr. parcel.*
- Knoldbægersvamp efter skårlægning, pct. af planter.
- Knækkede planter efter skårlægning, pct. af planter.
- Nødmugning efter skårlægning, pct. af planter.
- Ved sygdomsangreb, der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (skulpesvamp, gråskimmel, lys bladplet).
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget.

Alle notater, behandlinger og bedømmelser sendes til Tystofte med angivelse af parcelnummer.

Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Parceladskillelse, pakning og høst:

Frist for tilmelding af nye sorter er den 6. august.

Derfor har anmelderne brug for høstresultater før den 6. august for kvalificeret at kunne tage beslutning om næste sæsons anmeldelser. Som følge heraf vurderes metoden der anvendes til pakning, skårlægning og høst lokalt med henblik på at tilstræbe høst senest 1. august.

Alle parcelgrænser holdes fri for ukrudt og spildplanter af raps. Der kan evt. radrensnes over værnærækkerne. Der må ikke anvendes Round-up til ukrudtsbekæmpelsen i parcelgrænsen mellem netto- og bruttoparcellen. Umiddelbart efter afsluttet blomstring gås eller køres parcelgrænser igennem uden at pakke. Dette sikrer, at planterne filtrer mindre sammen mellem parcellerne.

Metode til pakning, skårlægning og høst vurderes lokalt. Det er afgørende, at planterne i parcellerne ikke skades på et for tidligt tidspunkt. Følgende muligheder kan overvejes:

1. Skårlægning. Et par dage før skårlægningstidspunktet, adskilles og pakkes uden at knække stængler. Det er vigtigt, at der bliver stråskilt og pakket i samme retning, som rapsen hælder – typisk fra vest mod øst. Parcellerne skårlægges modsat køreretning fra adskillelse og pakning, dvs. med toppen først ind i maskinen. Nb mulighed for tilt af maskinen for at sikre, at afgrøden kan komme igennem skårlæggeren, alternativt fjernes pakkevalserne. Ved skårlægning skal der sikres et godt flow i afgrøden ellers kan plantemassen stuve op i maskinen eller afslutning af parcellen kan vanskeliggøres.

Afgrøden høstes i samme retning som skårlægningen, dvs. med toppen først ind i mejetærskeren.

Umodne stængler (høj stub) kan forsinke og vanskeliggøre høsten.

- Nedvisning med Round-up uden skårlægning. Kort før pakning sprøjtes forsøget med Round-up, når de første frø er brune. Brug stor vandmængde for at trænge så langt ned i afgrøden med Round-up som muligt. 3 til 4 dage efter sprøjtning pakkes parcellerne på samme måde som under 1. Skåret vejrer herefter 10 til 14 dage. Forsøget høstes modsat pakkeretningen, dvs med toppen først i maskinen.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til Tystofte umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Parcelstørrelse, forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

Følgende analyser foretages på det høstede materiale:

- Glucosinolatindhold bestemmes ved Fødevarestyrelsen på høstet materiale fra to lokaliteter.
- Bestemmelse af frøvægt foretages af TystofteFonden.
- Tørstof-, olie- og proteinindhold bestemmes på Infratec 1241 (NIT) af TystofteFonden eller lokalt.
- Fedtsyrebestemmelse, herunder Erucasyre, foretages af Eurofins på den modtagne udsæd.

For **alle led** sendes der én prøve på 1 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Placering af vækstpunktet

Formål:

Kvalitativ vurdering af stænglens strækning som udtrykt ved vækstpunktets placering inden vinter.

Hvornår:

Kort før væksten ophører inden vinter (omkring stadie 30).

Enhed og metode:

Skala: 1 til 9. 1= ingen strækning, 9 = kraftig strækning.

Tendens til strækning registreres på parcellniveau som et gennemsnit over planter. Score tildeles ud fra en visuel vurdering. Se nedenstående billeder.

1	3	5	7	9
Ingen strækning vækstpunkt nær jordoverfladen		Middel Vækstpunkt 3-5 cm over jordoverfladen		Kraftig strækning
				

Vinterraps, dværghybrider

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: PX128, blanding (Italy, DK Expansion, LG Aviron, Smaragd)
Lokaliteter: Abildgaard, Holeby, Koldkærgård og Tystofte
Antal led: 11

Udsædsmængder:

45 spiredygtige frø pr. m²
Udsæd leveres ubejdet.

Anlæg:

Der tilstræbes 8 år mellem rapsafgrøder. Vinterraps er opdelt i to forsøgsserier; hybrider og linjer hhv. dværghybrider. Disse skal ligge i samme mark. Anlægges i α-design med 3 gentagelser à 12-18 m². Detailplan med randomiseringen modtages fra Tystofte. Forsøgene gennemføres med plot-i-plot system med 2x2 værnerækker. Såning foretages i en dybde på 1-2 cm. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra Tystofte, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort. Frøene er ikke behandlet med insekticider, og der bekæmpes jordrapsloppe, specielt efter fremspiring. Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering samt koordinater for placering af 1. parcel.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Ved tidlig etablering og kraftig efterårsudvikling kan hele forsøget, efter aftale med TystofteFonden, vækstreguleres med godkendt dosering. Der vækstreguleres ikke i foråret. Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forbrugt og kvælstofprognose baseret på mineralsk gødning. N-tildelingen kan gennemføres efter følgende strategi:

- Svagt udviklet afgrøde: 80 kg N/ha ved begyndende vækst og resten af mængden medio april.
- Kraftig udviklet afgrøde: 50 kg N/ha ved begyndende vækst, resterende mængde minus 40 kg N/ha medio april og lige før eller ved begyndende blomstring tildeles 40 kg N/ha.

I de første 2 gødningstildelinger om foråret tilføres ca 35 kg S/ha.

Bekæmpelse af ukrudt, sygdomme og skadedyr gennemføres med anerkendte midler efter behov. Evt spildraps i forsøget skal fjernes.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forbrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidprøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til Andrea Schiemann (ansc@teknologisk.dk)

Bedømmelser i vækstperioden:

- Dato for fremspiring - 2. gentagelse.
- Plantebestand efterår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Placering af vækstpunkt før vinteren (cf. nedenstående beskrivelse).
- Overvintring om foråret ved beg. vækst, skala 0-10, 10 = ingen planter døde.

- Plantebestand forår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Dato for begyndende blomstring, st. 61 - 2. gentagelse.
- Plante højde ca. 14 dage efter afblomstring. *En måling pr. parcel.*
- Lejesæd lige før skårlægning, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Afgrøde højde lige før skårlægning. *En måling pr. parcel.*
- Knoldbægersvamp efter skårlægning, pct. af planter.
- Knækkede planter efter skårlægning, pct. af planter.
- Nødmugning efter skårlægning, pct. af planter.
- Ved sygdomsangreb, der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (skulpesvamp, gråskimmel, lys bladplet).
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget.

Alle notater, behandlinger og bedømmelser sendes til Tystofte med angivelse af parcelnummer.

Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Parceladskillelse, pakning og høst:

Frist for tilmelding af nye sorter er den 6. august. Derfor har anmelderne brug for høstresultater før den 6. august for kvalificeret at kunne tage beslutning om næste sæsons anmeldelser. Som følge heraf vurderes metoden der anvendes til pakning, skårlægning og høst lokalt med henblik på at tilstræbe høst senest 1. august.

Alle parcelgrænser holdes fri for ukrudt og spildplanter af raps. Der kan evt. radrensnes over værnerækkerne. Der må ikke anvendes Round-up til ukrudtsbekæmpelsen i parcelgrænsen mellem netto- og bruttoparcellen. Umiddelbart efter afsluttet blomstring gås eller køres parcelgrænser igennem uden at pakke. Dette sikrer, at planterne filtrer mindre sammen mellem parcellerne.

Metode til pakning, skårlægning og høst vurderes lokalt. Det er afgørende, at planterne i parcellerne ikke skades på et for tidligt tidspunkt. Følgende muligheder kan overvejes:

3. Skårlægning. Et par dage før skårlægningstidspunktet, adskilles og pakkes uden at knække stængler. Det er vigtigt, at der bliver stråskilt og pakket i samme retning, som rapsen hælder – typisk fra vest mod øst. Parcellerne skårlægges modsat køreretning fra adskillelse og pakning, dvs. med toppen først ind i maskinen. Nb mulighed for tilt af maskinen for at sikre, at afgrøden kan komme igennem skårlæggeren, alternativt fjernes pakkevalserne. Ved skårlægning skal der sikres et godt flow i afgrøden ellers kan plantemassen stuve op i maskinen eller afslutning af parcellen kan vanskeliggøres.

Afgrøden høstes i samme retning som skårlægningen, dvs. med toppen først ind i mejetærskeren.

Umodne stængler (høj stub) kan forsinke og vanskeliggøre høsten.

- Nedvisning med Round-up uden skårlægning. Kort før pakning sprøjtes forsøget med Round-up, når de første frø er brune. Brug stor vandmængde for at trænge så langt ned i afgrøden med Round-up som muligt. 3 til 4 dage efter sprøjtning pakkes parcellerne på samme måde som under 1. Skåret vejrer herefter 10 til 14 dage. Forsøget høstes modsat pakkeretningen, dvs med toppen først i maskinen.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til Tystofte umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Parcelstørrelse, forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

Følgende analyser foretages på det høstede materiale:

- Glucosinolatindhold bestemmes ved Fødevarestyrelsen på høstet materiale fra to lokaliteter.
- Bestemmelse af frøvægt foretages af TystofteFonden.
- Tørstof-, olie- og protein indhold bestemmes på Infratec 1241 (NIT) af TystofteFonden eller lokalt.
- Fedtsyrebestemmelse, herunder Erucasyre, foretages af Eurofins på den modtagne udsæd.

For alle led sendes der én prøve på 1 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Placering af vækstpunktet

Formål:

Kvalitativ vurdering af stænglens strækning som udtrykt ved vækstpunktets placering inden vinter.

Hvornår:

Kort før væksten ophører inden vinter (omkring stadie 30).

Enhed og metode:

Skala: 1 til 9. 1= ingen strækning, 9 = kraftig strækning.

Tendens til strækning registreres på parcellniveau som et gennemsnit over planter. Score tildeles ud fra en visuel vurdering. Se nedenstående billeder.

1	3	5	7	9
Ingen strækning vækstpunkt nær jordoverfladen		Middel Vækstpunkt 3-5 cm over jordoverfladen		Kraftig strækning
				

Vårbyg

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Laureate, blanding (Wish, RGT Planet, Feedway og Firefoxx)
 Lokalteter: Sejet, Søllested, Abildgård, Koldkærgård og Tystofte
 Antal led: 84

Udsædsmængde:

300 spiredygtige kerner pr. m².

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter en græsmark. Forsøget anlægges som α-design med 4 gentagelser à 12-18 m². Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og blokkenes placering på marken).

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, korrigeret for udbyttensniveau, forfrugt og kvælstofprognose. Vækstregulering kan anvendes efter vurdering af det stedlige behov. Gødning placeres ved såning, alternativt nedharves den inden såning. Der mangangødskes efter erfaring for behov på lokaliteten. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres effektivt med et anerkendt middel og dosering. Behandlingsstrategi mht. svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insektidsprøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoege-ne@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).

- Lejesæd ved høst, nedbøjning < 10 cm over jord, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Nedknækning af strå ved høst, knækket < 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Nedknækning af aks ved høst, knækket > 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcellnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. Sorternes dyrknings-egenskaber og modtagelighed for sygdomme bedømmes i særskilte observationsparceller. Derfor anvendes bedømmelserne i værdiafprøvningen kun som check på forsøgets tilstand.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker. Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Parcelstørrelse
- Forfrugt og jb-nr
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

TystofteFonden eller Teknologisk Institut bestemmer rumvægt samt tørstof- og proteinindhold via NIT-1241 samt sortering. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne. Desuden gennemføres kornvægt af A-sorter og målesorter ved TystofteFonden. Der gennemføres undersøgelse af sorternes maltnings- og foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 5 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne).

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget. A-sorter af vårbyg testes for resistens mod havrecystenematoder (*Heterodera avenae*) race 1 og 2 jf. særskilt forsøgsplan.

Revideret 10.02.2023 – ASL

Vårbyg under økologiske forhold

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Feedway, blanding (Wish, RGT Planet, Feedway og Firefoxx)
 Lokalteter: Tystofte, Holeby, Esbjerg og Holstebro
 Antal led: 11

Udsædsmængder:

Linjer: 400 spiredygtige kerner pr. m²

Anlæg:

Forsøget må kun anlægges på arealer som er omlagt til økologisk dyrkning. Forfrugt må ikke være græs pga. fare for angreb af fritfluens larver.

Forsøget anlægges som et randomiseret blokforsøg med 6 gentagelser à min. 15 m². Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden herfor.

Blokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Ifm. anlæg udtages jordprøve til analyse ved AgroLab.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Gødning skal spredes jævnt over forsøgsarealet. Forsøget må maksimalt gødes med 50 kg udnyttet N pr. ha. Der skal foretages en optimal ukrudtsbekæmpelse ved 1-2 blindharvninger. Der blindharves i agerretningen, på tværs af parcellerne. Arealet bør ikke ukrudtsharves efter fremspiring.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som fx forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding samt høstdato indtastes løbende i NFTS.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Plantebestand ved fremspiring, planter/m².
- Plantedække og reflektans, drone. Stadie 11-12.
- Lejesæd v. skridning, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Ukrudt v. skridning, pct. dækning af jord.
- Bedømmelse af procent sygdomsangreb ved skridning: Meldug, bygbladplet, skoldplet, ramularia og bygrust (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, nedbøjning < 10 cm over jord, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Nedknækning af strå ved høst, knækket < 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Nedknækning af aks ved høst, knækket > 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Ukrudt ved høst, pct. dækning af jord.
- Strå længde ved høst, cm fra jord til aks
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- og proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Sortering

For alle led gemmes der én prøve på 5 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

A-sorter af vårbyg testes for resistens mod havrecystenematoder (*Heterodera avenae*) race 1 og 2 jf. særskilt forsøgsplan.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Vårhvede

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Thorus
 Lokalteter: Abildgård, Koldkærgård og Tystofte
 Antal led: 13

Udsædsmængde:

450 spiredygtige kerner pr. m².

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter en græsmark. Forsøget anlægges som α -design med 4 gentagelser à 12-18 m². Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og blokkenes placering på marken).

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, korrigeret for udbyttensniveau, forfrugt og kvælstofprognose. Gødning placeres ved såning, alternativt nedharves den inden såning. Der **anvendes ikke vækstreguleringsmidler** i forsøget.

Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Behandlingsstrategi mht svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

Bygfluer bekæmpes tre gange. Første sprøjtning foretages ved 280 graddage (beregnet fra 1. januar med en basetemperatur på 4,5 grader). De efterfølgende to sprøjtninger gennemføres med intervaller på 10-12 dage. Graddage kan beregnes på https://www.landbrugsinfo.dk/planteavl/vejret/sider/pl_gr_addageberegner.aspx. Der anvendes 0,2 kg pr. ha Karate 2,5 WG.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insektidsprøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøgene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed for sygdomme. Derfor anvendes bedømmelserne i værdiafprøvningen kun som check på forsøgets tilstand.

Høst:

Foretages parcellvis med mejetærsker. Og følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Parcelstørrelse
- Forfrugt og jb-nr
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser: Bestemmelse af rumvægt samt tørstof-, gluten- og proteinindhold foretages ved TystofteFonden eller Teknologisk Institut via NIT-1241. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne. For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal
- Bagekvalitet

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve à **2 kg pr. led** (fællesprøve fra gentagelserne):

Bestemmelse af faldtal og bagekvalitet foretages ved TystofteFonden for sorter til sortslisteoptagelse. **Hertil sendes prøver à min 5 kg af leddene 1, 8, 9, 10, 11, 12 og 13.** Bagekvalitet analyseres for to lokaliteter.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

A-sorter af vårhvede testes for resistens mod havrecystenematoder (*Heterodera avenae*) race 1 og 2 jf. særskilt forsøgsplan.

Revideret 10.02.2023 – ASL

Vårhvede under økologiske forhold

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Thorus
 Lokalteter: Tystofte, Holeby, Sønderjylland og Holstebro
 Antal led: 2

Udsædsmængder:

450 spiredygtige kerner pr. m²

Anlæg:

Forsøget må kun anlægges på arealer som er omlagt til økologisk dyrkning. Forfrugt må ikke være græs pga. fare for angreb af fritfluens larver.

Forsøget anlægges som et randomiseret blokforsøg med 6 gentagelser à min. 15 m². Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden herfor.

Blokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Ifm. anlæg udtages jordprøve til analyse ved AgroLab.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Gødning skal spredes jævnt over forsøgsarealet. Forsøget må maksimalt gødes med 50 kg udnyttet N pr. ha. Der skal foretages en optimal ukrudtsbekæmpelse ved 1-2 blindharvninger. Der blindharves i agerretningen, på tværs af parcellerne. Arealet bør ikke ukrudtsharves efter fremspiring.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som fx forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding samt høstdato indtastes løbende i NFTS.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Plantebestand ved fremspiring, planter/m².
- Lejesæd v. skridning, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Ukrudt v. skridning, pct. dækning af jord.
- Bedømmelse af procent sygdomsangreb ved skridning: Meldug, havrebladplet og rust (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, nedbøjning < 10 cm over jord, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Ukrudt ved høst, pct. dækning af jord.
- Strållængde ved høst, cm fra jord til aks
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof-, gluten- og proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal
- Bagekvalitet

For alle led gemmes der én prøve på 5 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

A-sorter af vårbyg testes for resistens mod havrecystenematoder (*Heterodera avenae*) race 1 og 2 jf. særskilt forsøgsplan.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Havre

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Delfin, blanding (Delfin, Symphony og Caddy)
 Lokalteter: Sejet, Abildgård, Koldkærgård og Tystofte
 Antal led: 20

Udsædsmængde:

350 spiredygtige kerner pr. m².

Bejdsning: ingen bejdsning

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter en græsmark.
 Forsøget anlægges som α-design med 4 gentagelser à 12-18 m². Detailplan med randomiseringen vedlægges.
 Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor.
 Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og blokkenes placering på marken).

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, korrigeret for udbyttensniveau, forfrugt og kvælstofprognose. Vækstregulering kan anvendes efter vurdering af det stedlige behov. Gødning placeres ved såning, alternativt nedharves den inden såning. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Behandlingsstrategi mht. svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Nedknækning af strå ved høst, knækket < 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed for sygdomme. Derfor anvendes bedømmelserne i værdiafprøvningen kun som check på forsøgets tilstand.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker. Og følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Parcelstørrelse
- Forfrugt og jb-nr
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- og proteinindhold foretages ved TystofteFonden eller Teknologisk Institut via NIT-1241. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne. Desuden gennemføres kornvægt af A-sorter og målesorter ved TystofteFonden.

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

Umiddelbart efter høst sendes en prøver af alle led på minimum **2 kg pr. led** (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

A-sorter af havre testes for resistens mod havrecystenematoder (*Heterodera avenae*) race 1 og 2 jf. særskilt forsøgsplan.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Vårraps

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Lavina
Lokaliteter: Hellevad og Tystofte
Antal led: 4

Udsædsmængde:

100 spiredygtige frø pr. m². Udsæden er ikke bejdset.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine efter plot-i-plot design med 2 værnerækker på hver side af nettoparcellen med en sådybde på 1-2 cm.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K- gødes efter stedets gødningsnorm, korrigeret for udbyttens niveau, forfrugt og kvælstofprognose. Ved fare for svovlmangel tilføres 20 kg svovl pr. ha.

Bekæmpelse af ukrudt, sygdomme og skadedyr gennemføres med anerkendte midler. Løbende opfølgning specielt overfor **glimmerbøsser** er nødvendig. Er der udprægede problemer i forsøget meddeles dette til TystofteFonden og Jon B. Pedersen ved SEGES.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidprøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden

- Dato for fremspiring, - 2. gentagelse.
- Plantebestand, stadie 11-12. Skala 0-10, 10=fuld bestand – alle gentagelser.
- Dato for begyndende blomstring – 2. gentagelse.
- Plantehøjde ca. 14 dage efter afblomstring (stadie 75) – alle gentagelser.
- Afgrødehøjde lige før skårlægning (stadie 85) - alle gentagelser.
- Lejesæd før skårlægning (stadie 85), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Knoldbægersvamp efter skårlægning, pct. planter – alle gentagelser.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (gråskimmel, skulpesvamp) – alle gentagelser.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer, dato og vækststadium. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Inden planlagt skårlægning, foretages en skilning af parcellerne. Når en tredjedel/halvdelen af frøene er brune, skal parcellerne skårlægges. Tærskes 10-14 dage senere. Efter tærskning nedtørres frøet straks til lagerfasthed.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Parcelstørrelse, forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

Da vårrapsprøverne er de sidste prøver, der skal analyseres til publikationen "Sortsforsøg" foretages prøveforsendelsen straks efter høst.

Følgende analyse foretages på det høstede materiale:

- Glucosinolatindhold. Denne analyse foretages på høstet materiale fra to lokaliteter.
- Bestemmelse af frøvægt foretages af TystofteFonden.
- Tørstof-, protein- og olieindhold bestemmes på Infratec 1241 (NIT) af TystofteFonden eller SEGES/Teknologisk Institut.
- Fedtsyrebestemmelse, herunder Eurucasyre, bestemmes af Eurofins på den modtagne udsæd.

For alle led sendes en prøver à **1 kg pr. led** (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 20.02.2023 - ASL

Markært

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Greenway, blanding (Ingrid, Bagoo, Kameleon og Greenway)
 Lokalteter: Dyrngby, Bramstrup, Holstebro, Brønderslev, Holeby, Bornholm og Tystofte
 Antal led: 25

Udsædsmængde:

60 spiredygtige frø pr. m². Udsæden er ikke bejdset

Anlæg: Randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Forsøget må ikke anlægges efter majs eller bælgssæd.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut.

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine i en dybde af 5-6 cm.

Efter såning tromles på tør jord. Hvis jorden er fugtig kan tromlingen udsættes til ærternes 2-3 bladsstadium.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm. Bekæmpelse af ukrudt, skadedyr og eventuelt sygdomme gennemføres med et anerkendt middel.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden

- Fremspiring, dato – alle gentagelser.
- Plantebestand stadiet 11-12. Skala 0-10, 10=fuld bestand – alle gentagelser.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (bladlus, gråskimmel, ærteskimmel, ærtesyge) – alle gentagelser.
- Plante højde ved blomstring (stadiet 65) – 1. og 2. gentagelse.
- Lejesæd ved blomstring (stadiet 65), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Modenhed 1. og 2. gentagelse.
- Afrøde højde ved høst (stadiet 89) – 1. og 2. gentagelse.
- Lejesæd ved høst (stadiet 89), skala 0-10, 10=helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcellnummer, dato og vækststadiet. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker ved modenhed.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden eller NFTS umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Parcelstørrelse, forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

- Tørstof- og proteinindhold bestemmes på Infratec® 1241 (NIT) af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Frøvægt bestemmes af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Rumvægt for A-sorter bestemmes af TystofteFonden.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Hestebønne

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Stella, blanding (LG Stego, Lynx, Daisy og Stella)
 Lokalteter: Nr. Åby, Dyngby, Holstebro, LandboSyd, Falster, Bornholm og Tystofte
 Antal led: 29

Udsædsmængde:

45 spiredygtige frø pr. m². Udsæden er ikke bejdset.
 Vedsåning på dobbelt rækkeafstand udsås 35 spiredygtige frø pr. m².

Anlæg: Randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Forsøget må ikke anlægges efter majs eller bælgssæd.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut.

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine i en dybde af 8 cm. Der anlægges værn af hestebønner omkring hele forsøget i minimum 6 meters bredde. Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-kordinater for placering af 1. parcel.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm. Bekæmpelse af ukrudt, skadedyr og eventuelt sygdomme gennemføres med et anerkendt middel. Vær specielt opmærksom på angreb af **bladlus i juni**. Bladlus skal bekæmpes tidligt med godkendt middel.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden

- Fremspiring, dato – alle gentagelser.
- Plantebestand stadiet 11-12. Skala 0-10, 10=fuld bestand – alle gentagelser.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (bladlus, chokoladeplet, rust, bladplet) – alle gentagelser.
- Begyndende blomstring, dato.
- Lejesæd ved blomstring (stadiet 65), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Modenhed, dato – 1. og 2. gentagelse.
- Plante højde ved høst (stadiet 89) – 1. og 2. gentagelse.
- Lejesæd ved høst (stadiet 89), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer, dato og vækststadiet. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker ved modenhed.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden eller NFTS umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Parcelstørrelse, forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

- Tørstof- og proteinindhold bestemmes på Infratec® 1241 (NIT) af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Frøvægt bestemmes af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Rumvægt for A-sorter bestemmes af TystofteFonden.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Vinterhestebønne

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: GL Arabella
 Lokalteter: Koldkærgård, Ytteborg og Tystofte
 Antal led: 4

Udsædsmængde:

35 spiredygtige frø pr. m². Udsæden er ikke bejdset

Anlæg: Randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Forsøget må ikke anlægges efter majs. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut.

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine i en dybde af 6-8 cm. Der anlægges værn af hestebønner omkring hele forsøget i minimum 6 meters bredde. Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm. Bekæmpelse af ukrudt, skadedyr og eventuelt sygdomme gennemføres med et anerkendt middel. Vær specielt opmærksom på angreb af **bladlus i juni**. Bladlus skal bekæmpes tidligt med godkendt middel.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden

- Plantebestand efterår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Overvintring om foråret ved beg. vækst, skala 0-10, 10 = ingen planter døde.
- Plantebestand forår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (bladlus, chokoladeplet, rust, bladplet) – alle gentagelser.
- Begyndende blomstring, dato.
- Lejesæd ved blomstring (stadie 65), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Modenhed, dato – 1. og 2. gentagelse.
- Plantehøjde ved høst (stadie 89) – 1. og 2. gentagelse.
- Lejesæd ved høst (stadie 89), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer, dato og vækststadiet. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker ved modenhed.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden eller NFTS umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Parcelstørrelse, forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato

Kvalitetsundersøgelser:

- Tørstof- og proteinindhold bestemmes på Infratec 1241 (NIT) af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Frøvægt bestemmes af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Rumvægt for A-sorter bestemmes af TystofteFonden.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Smalbladet lupin

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Primadonna (uforgrenet)
Lokaliteter: Dyngby, Ytteborg, LandboSyd og Tystofte
Antal led: 9

Udsædsmængde (spiredygtige frø pr. m²):

Smalbladet lupin, uforgrenet: 100
Smalbladet lupin, forgrenet: 80
Udsæden podes umiddelbart før såning.

Anlæg: Randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Væksttyper lægges gruppevis i marken omgivet af værn mhp. at muliggøre differentieret høst. Alternativt sås forsøget plot-i-plot. Forsøget må ikke anlægges efter majs, kløver eller lucerne og der må ikke have været lupin eller anden bælgssæd på arealet de seneste fem år.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Podemiddel leveres af Teknologisk Institut.

Såning foretages ved en jordtemperaturen på minimum 4 grader. Frøene udsås i maksimalt 3 cm, ved udtørring af jorden kan sådybden dog øges til 4-5 cm. Der anlægges værn af hvid lupin omkring hele forsøget i minimum 6 meters bredde. Forsøget strigles eller sprøjtes med et glyphosatholdigt middel umiddelbart før fremspiring. Efter ukrudtsbekæmpelse opsættes hegn som værn mod vildtskader medmindre forsøget er anlagt i en lupinmark.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel.

Behandling i vækstperioden (inklusiv værn):

Hele forsøget P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm. Bekæmpelse af skadedyr og eventuelt sygdomme gennemføres med et anerkendt middel.

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som f.eks. forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden

- Dato for fremspiring – gentagelse 1.
- Plantebestand (stadie 15), skala 0-10 – gentagelse 1-4.
- Begyndende blomstring, dato – gentagelse 1.
- Ukrudt v. beg. blomstring, pct. dækning af jord – gentagelse 1-4.
- Gråskimmel og antracnose v. beg. blomstring, pct. dækning af bælg – gentagelse 1-4.
- Bladlus v. beg. blomstring, pct. planter – gentagelse 1-4.

- Lejesæd (stadie 75), skala 0-10 – gentagelse 1-4.
- Plantehøjde (stadie 75) – gentagelse 1 og 2.
- Gråskimmel og antracnose i stadie 75, pct. dækning af bælg – gentagelse 1-4.
- Gråskimmel i stadie 75, pct. dækning af blade – gentagelse 1-4.
- Bladlus i stadie 75, pct. planter – gentagelse 1-4.
- Modenhed, dato – gentagelse 1 og 2.
- Lejesæd ved høst (stadie 90), skala 0-10 – gentagelse 1-4.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

I 5. gentagelse bedømmes sygdomme af personale fra TystofteFonden eller SEGES.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcellnummer, dato og vækststadie. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Hvis der er væsentlig forskel på modningstidspunkt mellem væksttyper høstes disse gruppevis.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden eller NFTS umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Høstdato pr. sort

Kvalitetsundersøgelser:

- Tørstofprocent bestemmes på Infratec 1241 (NIT) af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Proteinindhold. Udføres ved EurofinsAgro Testing.
- Frøvægt bestemmes af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Rumvægt for A-sorter bestemmes af TystofteFonden.

Der udføres analyse af alkaloidindhold på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Sukkerroer

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesorter: Selma KWS og Falster
 Antal led: 91
 Lokalteter: Afd. A: TF - Reference-, kandidatsorter, 3 års sorter, markedssorter, EU-sorter
 Vestsjælland, Falster og Lolland
 Afd. B: NBR - Reference-, kandidatsorter, 3 års sorter, markedssorter, EU-sorter
 Sydsjælland, Falster/Møn og Lolland

Frø rekvirering, mængder og distribution:

Frø rekvireres efter dansk standard frøstørrelse 3,50 – 4,75 mm. Frøet skal være behandlet med den bejdsning som meddeles primo januar i TF information og NBR invitation. Ved NBR opbevares en delprøve af det rekvirerede frø som en referenceprøve.

Frø af sorter i officiel afprøvning til sortslisteoptagelse rekvireres af TF hos den danske sortsrepræsentant. Der indsendes 0.5U + 1U sorter til sortslisteoptagelse. TF fremsender herefter 1U + 250 g til NBR til hhv. udbytteforsøg og specialforsøg for stokløbnings-tendens.

Frø af markedsførte reference- og prøvesorter udtages af NBR i salgspartier i Danmark og Sverige, og frøet udtages som hele certificerede units. Frø af EU sorter og ikke markedsførte sorter i NBR-forsøg rekvireres af NBR hos sortsejer så vidt muligt som certificerede units. Af sorter tilmeldt ved NBR rekvireres/udtages normalt 3 U til forsøg. Ved TF udføres der hvert år identitets- og stabilitets kontrol af samtlige dyrkede sorter i side by side plots.

NBR afvejer frø af reference-, 3 års-, markedsførte - samt eventuelle EU-sorter, og sender den nødvendige mængde (0.5 U) til TF.

TF afvejer udsæd/frø til Afd. A. Udsæden/frø er her kodet således, at hver enkelt såpose kun er forsynet med blok, parcel- og miniblok-nummer. NBR afvejer udsæd/frø til Afd. B.

Krav/undersøgelse af forsøgsareal:

Nematodprøve.

Inden anlæg af hvert forsøg udtages der en fælles jordprøve for hele forsøgsarealet jævnfør NBR's protokol SP.4.4.

Jordprøver.

Udtages ved forsøgsanlæggelse til bestemmelse af N-min, Rt, Pt, Kt, Mgt, Bt, og tekstur og humus jævnfør NBR's protokol SP.4.1.

Anlæg af forsøg:

Forsøgene anlægges i alpha-design med 4 gentagelser. Tystofte udarbejder randomiseringsplaner for Afd. A og NBR for Afd. B. Herefter udveksles randomiseringsplaner mellem Tystofte og NBR. Udformning af parceller med hensyn til størrelse er individuelt på lokaliteterne og afhænger bl.a. af det anvendte forsøgsudstyr, dog såes alle parceller med minimum 4 rækker, hvoraf de 2 midterste udgør nettoparcellen.

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 50 cm. Roerne sås til blivende bestand med en frøafstand på 18 - 19 cm, hvilket giver et plantebestand på ca. 100.000 planter pr. ha.

Behandling i vækstperioden:

Hele forsøget gødes med 100 kg N/ha. Vejledende mængder for P er 15 kg/ha og K 60 Kg/ha.

Ukrudtbekæmpelse, skadedyrsbekæmpelse foretages efter behov aftalt imellem forsøgsheden og forsøgsværten. Bekæmpelse af bladsvampe foretages efter behov i alle forsøg – NBR udsender varsling mht. bladsvampebekæmpelse. Planteværn foretages i overensstemmelse med 'Vejledning for Planteværn' fra SEGES.

Plantetælling:

Tidlig tælling af planter ved 50% fremspiring foretages i mindst 4 forsøg. Specifikt hvilke forsøg aftales imellem TF og NBR efter såning. Tidlig tælling foretages når 2-3 planter er fremme pr meter for det bedste led. Tælling ved fuld fremspiring foretages i alle 6 forsøg. Fuld fremspiring foretages på 4-6 bladstadiet. – jævnfør NBR's protokol SP.5.3.

Bedømmelser i vækstperioden:

Skadedyrsangreb og andre påvirkninger i løbet af sæsonen noteres. Angreb af bladsvampe noteres i specialforsøg.

- Bladdække bedømmes når bedste forsøgsled lukker rækkerne (medio juni) på en skala fra 0 til 100 pct, der angiver i hvor høj grad toppen/bladene dækker jordoverfladen
- Meldug, bederust, ramularia - bedømmes 1 gang medio september, skala 0-100% angreb
- Toppens friskhed ved høst, skala 0-10
- Evt. afvigende observationer i forsøget.

Stokløbertælling:

Antal stokløbere tælles i bruttoparcel i alle udbytteforsøg indtil primo september. Stokløberne strippes eller fjernes helt fra parcellerne ved tælling.

Syn af forsøg:

Syn af forsøg og parceller foretages inden høst. Evt. skadede eller dårligt etablerede parceller kan kasseres ved syn.

Måling i mark før høst:

Roens højde over jorden måles i 2 udbytteforsøg inden høst. Ved TF måles ligeledes rodens længde-, bredde og højde over jord på roer – data kommer her fra SES afprøvningen.

Høst/optagning:

Ved forsøg med 4 eller 6 rækker parceller er netto-parcellen de 2 midterste rækker, som høstes. Jævnfør NBR's protokol SP.13.8.

Bedømmelse i prøvevasken:

Aktuelt bedømmes alle forsøg i prøvevasken af NBR for rodfure med skala 1-9 (1= ingen rodfure, 9= udtalt rodfuge).

Udbytte:

Prøverne fra de høstede parceller transporteres til DLF Beet Seeds laboratorium, Holeby til måling af standard udbytte og gældende kvalitetsparametre.

DLF Beet Seed returnerer måledata i Excel-format til TF og NBR. Filen indeholder:

- Vægt af snavsede roer (kg med 1 decimal)
- Vægt af vaskede våde roer (kg med 1 decimal)
- Polarisation af mos (procent pol med 2 decimaler)
- Na i mos (mmol/100 g rod)
- K i mos (mmol/100 g rod)
- Amino-N (mmol/100 g rod)

Specialforsøg – Stokløbning:

Alle afprøvede markedssorter skal deltage i markforsøg for stokløbningstendens ved meget tidlig såning. Samtlige kandidatsorter testes ved en tidlig og en middeltidlig såning i marts måned i et samlet stort specialforsøg ved Borgeby i Sverige. Optælling af stokløbere foretages 2 gange i sæsonen med start medio juli til ultimo august. Data fremsendes til TF fra NBR.

Specialforsøg – Bladsvampebedømmelser:

Vurdering af modtagelighed overfor bladsvampe (Meldug, Rust, Ramularia, Cercospora) foretages i ubehandlet OBS forsøg ved TF, som ikke høstes, og i specialforsøg ved NBR (serie 109) som studerer sortsforskelle i modtagelighed og udbytte mellem ubehandlet og fungicidbehandlede led.

Specialforsøg -Tolerance overfor Nematoder:

Nematod tolerante/resistente kandidatsorter testes udbytte og opformeringsgrad af NBR i special markforsøg på nematode-inficeret jord på i alt 4 lokaliteter.

Foderroer og roer til energiproduktion

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort (foder): Bangor   Målesort (energi): Bergman,
 Lokalteter: Lolland, Hellevad, Holstebro og Tystofte
 Antal led: 20

Udsædsmængde:

Forsøgene sås til blivende bestand. Der tilstræbes en frøafstand på ca. 18 cm ved udsåning.

Generelt:

Antal sorter inden for afprøvningsgruppen, der betinger en igangsætning af afprøvning: 15.
 Frø af sorter anmeldt ved SEGES fremsendes til TystofteFonden umiddelbart efter modtagelsen. TystofteFonden koordinerer forsendelse til Stokløbnings-testen. Før forsøgsjord tages i brug skal de forsøgsansvarlige have lavet forudgående jordanalyser, tekstur, N-min og nematode-undersøgelser. Forsøgsjord skal være nematodefri. Forsøgsinformation vedr. forsøgsjordens bonitet, forfrugt mv. samt behandling i vækstperioden indtaster de enkelte forsøgsansvarlige i Nordic Field Trial system.

Anlæg:

TystofteFonden udarbejder en fælles forsøgsplan for TystofteFonden, NBR og Teknologisk Institut. Forsøgene er alpha design med 3 gentagelser og en nettoparcel-størrelse på 8-9 m². Brutto-parcellen kan udgøre 4-6 rækker, hvoraf netto-parcellen kun er de 2 midterste rækker. Rækkeafstanden er på 50 cm.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget NPK gødes efter gældende norm (kode 280) for foderbede. Desuden tilføres B, Mg og Mn efter behov.

Ukrudts- og skadedyrsbekæmpelse foretages efter behov efter aftale imellem forsøgsenheden og forsøgs værten. Radrensning sker kun efter aftale med den forsøgsansvarlige. Det anbefales man tilmelder sig NBR's varslings mht. skadedyrsbekæmpelse ved sæsonstart.

Planteværn foretages med godkendte midler og doseringer i overensstemmelse med 'Vejledning for Planteværn' fra SEGES. Se afsnit om bladsvampe. Det anbefales at man tilmelder sig NBR's bladsvampevarslings ved sæsonstart.

Markbog til bedømmelser, optælling, målinger og notater kan rekvireres ved TystofteFonden.

Bedømmelser i vækstperioden:

- Bladdække bedømmes når bedste forsøgsled lukker rækkerne (medio juni) på en skala fra 0 til 100 pct, der angiver i hvor høj grad toppen/bladene dækker jordoverfladen
- Meldug, bederust, ramularia - bedømmes 1 gang medio september, skala 0-100% angreb
- Toppens friskhed ved høst, skala 0-10
- Evt. afvigende observationer i forsøget.

Hver bedømmelse forsynes med dato og initialer af personen, der har foretaget bedømmelsen.

Optællinger og målinger:

- Frøafstand: Måles ved planternes to bladstadiet i hvert forsøg jævnt før NBR SF nr 402-4
- Fremspiring: Planter i nettoparcellens to rækker tælles 2 gange:
- Tidlig tælling. 1. tælling gennemføres, når det bedste forsøgsled har 2-3 fremspirede planter/rækkemeter. Denne første tælling sker normalt 14-21 dage efter såning, og er udtryk for de enkelte sorters fremspiringshastighed/vitalitet.
- Fuld fremspiring. 2. tælling gennemføres efter 100 % fremspiring og er et udtryk for antal planter i parcellen
- Stokløbere tælles i alle brutto-parceller ca. 1 august og før høst. Stokroerne fjernes fra forsøget efter hver gennemgang.
- Roens (skulder)højde over jorden måles i 1. og 3. gentagelse.
- Ved TystofteFonden måles rodens længde og bredde efter høst på roer fra SES afprøvningen.

Notater:

Dato for:

- Såning
- Optællinger og målinger
- Bedømmelser i vækstperiode
- Syn af forsøg før høst
- Høst

Høstudbytte (nettoparcel):

Top (kun TystofteFonden og Holstebro):

- Frisk vægt af top (kg med 1 decimal) i mark
- Lokal tørstofbestemmelse

Rod (alle lokaliteter). Hele parceludbyttet tages op og sendes til DLF Beet Seed, Holeby:

- Vægt af snavsede roer (kg med 1 decimal).
- Vægt af vaskede roer (kg med 1 decimal).
- Efter optagning vurderes rodens farve og rodfure på båndet ved DLF Beet Seed af NBR

Analysér:

Top: Tørstofindhold gennemføres lokalt (kun Tystofte og Holstebro)

Rod: Tørstofprocent af rod gennemføres ved DLF Beet Seed, Holeby.

Andet:

Specialforsøg med én tidlig såning medio marts for bedømmelse af tendens til dannelse af stokroe. Efter modtagelse af udsæd ved TystofteFonden 10 februar sendes frø asap til NBR, der koordinerer forsøget ved Borgeby SE..

Udsæd/frøet må kun anvendes til gennemførelse af forsøget.

Majs til helsæd

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Function (middeltidlig), Autens (tidlig), KWS Calvini (mgt. tidlig) og blanding (Ability, Asgaard, Kompetens og LG 31211)
 Lokalteter: Års, Varde, og Tystofte
 Antal led: 109

Udsædsmængde:

10 kerner pr. m².

Anlæg:

Alpha-design med 4 gentagelser. Der sås på fire rækker med en frøafstand på 13,3 cm og 75 cm rækkeafstand. Sådybden er 4-5 cm. Nettoparcellen består af de to midterste rækker, der omgives af én værnerække på hver side. TystofteFonden randomiserer eget forsøg. Såning foretages af Teknologisk Institut med enkorssåmaskine omkring 1. maj. Udsæden er ikke bejdset mod fugle, derfor henstilles det til, at man er særligt opmærksom på fugle der optræder i flok. Nettoparcellen sprøjtes ind når planterne når stadie 12-13. Overskydende planter fjernes først kort før høst, for at forhindre vindskader.

Gødning:

Der placeres ca. 188 kg startgødning NP 19-8 med S, Mg, B og Zn og gødskes i øvrigt efter gældende norm for majs.

Behandling:

Fritfluer bekæmpes med ca. 14 dage efter fremspiring når majsen har 1,5 blad.

Forsøget holdes frit for ukrudt. Der kan som sidste udvej anvendes MajsTer hvis der forekommer meget græsukrudt. MajsTer menes at have sortsspecifik effekt, og skal derfor anvendes med stor varsomhed! Forsøgene ved Ås og Varde vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget ved Tystofte vandes frem til 1. september (stadie 75) ved et nedbørsunderskud på 100 mm, hvilket svarer til, at 60 % af rodzonekapaciteten er brugt (JB 6).

JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i Nordic Field Trial System. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (3. gent.):

- Kulderesistens (5-15 cm høje planter). Skala 0-10, 0=svage, gule pl., 10=grønne, kraftige pl. (ca. 20/5)
- Droneflyvning, stadie 19.
- Dato for begyndende blomstring af hanblomst.
- Majsbladplet og majsøjeplet, procent dækning af blad v. kolben.

Målinger umiddelbart før høst:

- Droneflyvning.
- Plantebestand. Antal planter i høstparcellen.
- Sideskud. Pct. planter. Gent. 3.
- Antal kolber på 10 m række. Gent. 3
- Kolbedækning. Pct. kolber med blottet spids. Gent. 3.
- Majsbrand. Pct. af planter. Gent. 3.

- Fusarium. Pct. af planter med angreb på stængel. Gent. 3.
- Lejesæd. Karakter 0-10, 10=helt i leje. Alle gent.
- Plante højde. Til basis af hanblomst. Gent. 1+3.
- Kolbehøjde. Til basis af kolbe. Gent. 1+3.

Tørstofbestemmelse for bestemmelse af høsttidspunkt:

10-12 dage før forventet høst udtages tre planter i træk i værnerækken for hver komponent i måleblanding (led 4, 7, 9 og 10). Prøverne snittes og der bestemmes tørstofprocent.

Bestemmelse af tørstof i kolbe:

Umiddelbart før høst udtages kolber med svøb fra række 1 (værn) af alle A-sorter samt målesorter (led 6, 10 og 14) til tørstofbestemmelse ved TystofteFonden. Der udtages 5 kolber i hver af de fire gentagelser. Kolberne snittes og tørres i tørreskab ved 90 grader indtil vægten ikke længere falder.

Høst:

I hver af tre uger før forventet høst tages tre planter per gentagelse af hver af komponenterne i blandingen. De snittes og tørres ved 60 grader indtil vægten ikke længere falder. Resultatet indrapporteres på NFTS.

Der høstes i stadie 83-84 ved et gennemsnitligt tørstofindhold på 32 pct. i gennemsnit over komponenterne i måleblanding. Planterne høstes med 30 cm stub.

Ved høst udtages ca. 800 gram prøve pr. parcel til tørstofbestemmelse. Nedtørring foretages på plantøreri i to døgn efterfulgt af skabtørring ved maksimalt 60 grader indtil vægten ikke længere falder (ca. tre døgn). De nedtørrede parcelprøver sendes til Teknologisk Institut som formaler og samler til ledprøve.

Udbytte:

Følgende informationer registreres:

- Tørstofprocent i kolben. Kun TystofteFonden
- Nettoparcelstørrelse.
- Grøntudbytte pr. parcel.
- Tørstofprocent pr. parcel.

Analysér:

Den tørre prøve analyseres for råprotein, råaske, sukker, stivelse, EFOS kvæg og NDF.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorter anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 22.02.2022 - ASL

Italiensk rajgræs som efterafgrøde efter helsød

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Sikem D og Danergo T
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 7

Udsædsmængde:

Diploid 18 kg pr. ha
Tetraploid 23 kg pr. ha

Anlæg:

Rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med 11-13 cm rækkeafstand. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Som dæksød anvendes 60 -70 kg vårbøg pr. ha.

Behandling af forsøgene:

Moderat N-gødning til dæksæden, 90 kg N pr. ha (NS 27-4) straks efter etablering. **Dæksæden høstes med kort stub (ca. 4 til 4 cm) som helsød og fjernes når dæksæden er dejmoden (stadium 85). Der måles IKKE udbytte ifm. høst af helsød.**

Straks efter høst gødes med 65 kg N/ha (NS 27-4) og 300 kg PK 0-4-21, og der vandes. Der høstes 2 slæt i udlægsefteråret. Efter 1. slæt tilføres 45 kg N/ha (NS 27-4).

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Dato for såning
- Dato for høst af dæksæden
- Plantebestand efter høst af dæksæden, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Dato for slæt
- Stængeldannelse ifm. første slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse
- Rust ifm. slæt, pct. dækning

Høst og antal slæt:

- 1. efterslæt høstes ca. 1. september ved en græshøjde på 25-30 cm.
- 2. efterslæt tages ca. 5-6 uger efter det foregående slæt senest den (15/10).

Udbytte:

Følgende informationer indberettes *løbende* i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcellprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel - udlæg 2020, 3. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Tidlig blanding (Kimber, Betty, Mathilde T og Karatos T), middeltidlig blanding (Abosan 1, Arsenal, Dunluce T og Ovambo 1 T), sildig blanding (Ensilvio, Saqui, Masai T og Polim T)

Lokaliteter: Holstebro og Tystofte

Antal led: 15

Udsædsmængder:

Blanding	26 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs D	22 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs T	30 kg pr. ha
Strandsvingel	30 kg pr. ha
Rajsvingel	30 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i første og andet brugsår på tre lokaliteter, som slæt til ensilering. I tredje brugsår udvælges de to bedste lokaliteter til videre afprøvning. Der høstes fem slæt per år. I Holstebro gennemføres endvidere et afgræsningsforsøg over to brugsår.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg med gruppering inden for tidlighedsklasse. Alle arter i samme forsøg. Rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstræt dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbed skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 2 cm.**

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 500 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 300 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 4. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pct. dækning (4. og 5. slæt)

Alle notater og bedømmelser sendes parcelvis til Teknologisk Institut efter afslutning af hvert brugsår.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår. For første slæt differentieres tidspunktet mellem tidlighedsgrupper.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sortsblandingen for den enkelte tidlighedsgruppe.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt regnet ift. middeltidlig gruppe.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse *i kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 10.02.2023 - ASL

Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel - udlæg 2021, 2. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Tidlig blanding (Kimber, Betty, Mathilde T og Karatos T), middeltidlig blanding (Abosan 1, Arsenal, Dunluce T og Ovambo 1 T), sildig blanding (Ensilvio, Saqui, Masai T og Polim T)

Lokaliteter: Holstebro, Års og Tystofte

Afgræsning: Holstebro

Antal led: 13

Udsædsmængder:

Blanding	26 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs D	22 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs T	30 kg pr. ha
Strandsvingel	30 kg pr. ha
Rajsvingel	30 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i første og andet brugsår på tre lokaliteter, som slæt til ensilering. I tredje brugsår udvælges de to bedste lokaliteter til videre afprøvning. Der høstes fem slæt per år. I Holstebro gennemføres endvidere et afgræsningsforsøg over to brugsår.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg med gruppering inden for tidlighedsklasse. Alle arter i samme forsøg. Rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbed skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 2 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 500 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 300 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 4. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pct. dækning (4. og 5. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår. For første slæt differentieres tidspunktet mellem tidlighedsgrupper.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sortsblandingen for den enkelte tidlighedsgruppe.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt regnet ift. middeltidlig gruppe.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 10.02.2023 - ASL

Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel - udlæg 2022, 1. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Tidlig blanding (Genesis, Betty, Mathilde T og Karatos T), middeltidlig blanding (Abosan 1, Arsenal, Dunluce T og Ovambo 1 T), sildig blanding (Ensilvio, Saqui, Masai T og Thegn T)

Lokaliteter: Holstebro, Års og Tystofte

Afgræsning: Holstebro

Antal led: 11

Udsædsmængder:

Blanding	26 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs D	22 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs T	30 kg pr. ha
Strandsvingel	30 kg pr. ha
Rajsvingel	30 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i første og andet brugsår på tre lokaliteter, som slæt til ensilering. I tredje brugsår udvælges de to bedste lokaliteter til videre afprøvning. Der høstes fem slæt per år. I Holstebro gennemføres endvidere et afgræsningsforsøg over to brugsår.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg med gruppering inden for tidlighedsklasse. Alle arter i samme forsøg. Rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbed skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 2 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 500 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 300 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 4. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pct. dækning (4. og 5. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår. For første slæt differentieres tidspunktet mellem tidlighedsgrupper.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sortsblandingen for den enkelte tidlighedsgruppe.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt regnet ift. middeltidlig gruppe.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 20.02.2023 - ASL

Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel – udlæg 2023

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Tidlig blanding (Genesis, Betty, Mathilde T og Karatos T), middeltidlig blanding (Abosan 1, Arsenal, Dunluce T og Ovambo 1 T), sildig blanding (Ensilvio, Saqui, Masai T og Thegn T)
 Lokalteter: Holstebro, Års og Tystofte
 Afgræsning: Holstebro
 Antal led: 13

Udsædsmængder:

Blanding	26 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs D	22 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs T	30 kg pr. ha
Strandsvingel	30 kg pr. ha
Rajsvingel	30 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i første og andet brugsår på tre lokaliteter, som slæt til ensilering. I tredje brugsår udvælges de to bedste lokaliteter til videre afprøvning. Der høstes fem slæt per år. I Holstebro gennemføres endvidere et afgræsningsforsøg over to brugsår.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg med gruppering inden for tidlighedsklasse. Alle arter i samme forsøg. Rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbed skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 2 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 500 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 300 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 4. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pct. dækning (4. og 5. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår. For første slæt differentieres tidspunktet mellem tidlighedsgrupper.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sortsblandingen for den enkelte tidlighedsgruppe.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt regnet ift. middeltidlig gruppe.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse *i kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 04.03.2022 - ASL

Timote – udlæg 2022, 1. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Dolina
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 2

Udsædsmængde:

20 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fire slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 1,5 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 600 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 400 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pct. dækning (3. og 4. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fire slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af målesorten.
- 2.-4. slæt tages ca. 6 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 10.02.2022 - ASL

Hundegræs - udlæg 2021, 2. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Donata
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 2

Udsædsmængde:

20 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fire slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 2 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 600 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 400 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pt. dækning (3. og 4. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fire slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af målesorten.
- 2.-4. slæt tages ca. 6 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 10.02.2023 – ASL

Engrapgræs - udlæg 2022, 1. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Balin
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 3

Udsædsmængde:

13,5 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fire slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 1,5 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 600 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 400 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pt. dækning (3. og 4. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fire slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af målesorten.
- 2.-4. slæt tages ca. 6 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i kølebokse (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 10.02.2023 – ASL

Hvidkløver – udlægsår 2023

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Silvester og Rivendel
 Lokalteter: Holstebro og Tystofte
 Antal led: 3

Udsædsmængde:

7 kg pr. ha udsæt i blanding med sildig tetraploid rajgræs (Masai) med 16 kg pr. ha.

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Forsøgsarealet skal være jævnt og tromlet inden såning. Såning foretages i 2 omgange

1. Først sås rajgræs på rækkeafstand 11-13 cm og en **sådybde på maksimalt 2 cm**.
2. Efterfølgende sås hvidkløver mellem rækkerne med en **sådybde på maksimalt 1 cm**.

Forsøget kan eventuelt anlægges i stivstrået dæksæd med udsædsmængde på max. 70 kg/ha.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut.

Behandling i udlægsåret:

Bliver hvidkløver udlagt uden dæksæd (den bedste metode), bekæmpes ukrudt ved et tidligt slæt/afpudsning af afgrøden.

Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg NPK 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kaligødning i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen. Afhængig af plantebestanden i forudgående efterår tilføres kvælstof til forsøget mhp. at bevare en god balance mellem hvidkløver og græs. Ved for kraftig kløverbestand tilføres 60 kg N/ha før 1. slæt (NS 27-4). Hvis der er behov for yderligere justering kan der tilføres yderligere 40 kg N/ha (NS 27-4) før andet slæt. Mængderne er vejledende.

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring af kløver, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Plantebestand, kløver, skala 0-10, 10=100% dækning

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår.

- slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af rajgræsset.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse på EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 10.02.2023 - ASL

Hvidkløver – udlæg 2020, 3. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Silvester og Rivendel
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 4

Udsædsmængde:

7 kg pr. ha udsået i blanding med sildig tetraploid rajgræs (Masai) med 16 kg pr. ha.

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m².

Forsøgsarealet skal være jævnt og tromlet inden såning. Såning foretages i 2 omgange

3. Først sås rajgræs på rækkeafstand 11-13 cm og en **sådybde på maksimalt 2 cm**.
4. Efterfølgende sås hvidkløver mellem rækkerne med en **sådybde på maksimalt 1 cm**.

Forsøget kan eventuelt anlægges i stivstrået dæksæd med udsædsmængde på max. 70 kg/ha.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut.

Behandling i udlægsåret:

Bliver hvidkløver udlagt uden dæksæd (den bedste metode), bekæmpes ukrudt ved et tidligt slæt/afpudsning af afgrøden.

Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg NPK 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kaligødning i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen.

Afhængig af plantebestanden i forudgående efterår tilføres kvælstof til forsøget mhp. at bevare en god balance mellem hvidkløver og græs. Ved for kraftig kløverbestand tilføres 60 kg N/ha før 1. slæt (NS 27-4).

Hvis der er behov for yderligere justering kan der tilføres yderligere 40 kg N/ha (NS 27-4) før andet slæt. Mængderne er vejledende.

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring af kløver, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrsangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Plantebestand, kløver, skala 0-10, 10=100% dækning

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår.

- slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af rajgræsset.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse på EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 10.02.2023 - ASL

Hvidkløver til plænebrug – udlæg 2022, 1. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesorter: Rivendel
Lokaliteter: Store Heddinge og Tystofte
Antal led: 3

Udsædsmængde:

7 kg pr. ha.

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre år for deres evne til at give en jævn bestand og ikke for aggressiv konkurrence i forbindelse med anvendelse som iblanding med græs til plæneformål. Sorterne afprøves i Store Heddinge ved udsåning i plæneparceller i blanding med almindelig rajgræs samt ved Tystofte ved udplantning af kløver i eksisterende plæne.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt med fire gentagelser. I Store Heddinge sås parceller à min. 1 m².

Ved Tystofte anlægges forsøget med tre gentagelser. Parceller anlægges ved udplantning af ni planter i en eksisterende parcel á 1 m². Plantning foretages md en afstand på 25 cm.

Behandling i udlægsåret:

Der gødes og vandes med henblik på tilfredsstillende etablering af græs og kløver.

Behandling i brugsårene:

Der N-gødes med henblik på at opnå en passende balance mellem græs og kløver. Forsøgene slås efter behov til en højde af 20 mm.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Vandingstidspunkt og -mængde.
- Tidspunkt for gødskning samt mængde.

Store Heddinge

- Dækningsgad, sommer, skala 0-10, 10=fuld dækning
- Bladstørrelse, skala 1-9; 9=storbladet
- Blomstring, skala 1-9; 9=talrige blomster
- Dækningsgad, efterår, skala 0-10, 10=fuld dækning

Brugsår:

- Dækningsgad, forår, skala 0-10, 10=fuld dækning
- Dækningsgad, sommer, skala 0-10, 10=fuld dækning
- Bladstørrelse, skala 1-9; 9=storbladet
- Blomstring, skala 1-9; 9=talrige blomster
- Dækningsgad, efterår, skala 0-10, 10=fuld dækning

Tystofte

Udlægsåret:

- Vækstkraft, skala 1-9; 9=lange udløbere
- Blomstring, skala 1-9; 9=talrige blomster

Brugsår:

- Vækstkraft, skala 1-9; 9=lange udløbere
- Blomstring, skala 1-9; 9=talrige blomster

Revideret 19.01.2022 - ASL

Rødkløver - udlæg 2021 (omsåning), 2. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Callisto D og Taifun T
 Lokalteter: Holstebro og Tystofte
 Antal led: 5

Udsædsmængder:

Diploid: 10 kg pr. ha
 Tetraploid 13 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlægt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 70 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 1 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Bliver rødkløver udlagt uden dæksæd (den bedste metode), bekæmpes ukrudt ved en tidlig slæt/afpudsning af afgrøden.

Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg NPK 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kaligødning i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen. Der tilføres 50 kg N/ha (NS 27-4) før 1. slæt for at sikre god vækststart.

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrsangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Plante højde, cm

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sildig rajrgræs.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 20.02.2023 - ASL

Rødkløver - udlæg 2022, 1. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Callisto D og Taifun T
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 5

Udsædsmængder:

Diploid: 10 kg pr. ha
Tetraploid 13 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlægt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 70 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på max 1 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Bliver rødkløver udlagt uden dæksæd (den bedste metode), bekæmpes ukrudt ved en tidlig slæt/afpudsning af afgrøden.
Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg NPK 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kaligødning i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen. Der tilføres 50 kg N/ha (NS 27-4) før 1. slæt for at sikre god vækststart.
Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrsangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Plante højde, cm

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sildig rajrgræs.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 10.02.2023 - ASL

Screeningsforsøg, spisekartofler

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Relevant sort fra dansk sortsliste
Lokaliteter: Give
Antal led: 5

Forsøget kan udelades hvor anmelder på tidspunktet for anmeldelse kan levere data fra to års forsøg, svarende i omfang til det her beskrevne. Forsøget skal være gennemført i Danmark og med kendt referencesort.

Anlæg:

Blokforsøg 1 række á 7 planter svarende til ca. 15.000 knolde pr. hektar. To gentagelser.
Rækkeafstand 75 cm.
Læggematerialet (40-50 mm) forvarmes og bejdses mod rodfiltsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstofftilførsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved pt>=3; ellers tilføres mere
- 300 kg K/ha ved kt>=6; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling efter behov med anerkendte midler.
Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for nedvisning
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker).
- Eventuelle frostskafer.
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Optagningstidspunkt:

Væksten standses ved nedvisning, når størstedelen af knoldene er 40-60 mm. Dog senest primo oktober eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Udbytte opgøres i kg knolde per parcel.
Fra de to parceller sammensættes en fællesprøve til kvalitetsanalyser.

Kvalitetsanalyser:

I fællesprøven bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand. Der til udføres relevante kvalitetsanalyser afhængig af tilsigtet anvendelse (se planer for relevant afprøvningstype).

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

I fællesprøven registreres knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Deforme knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodfiltsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages repræsentative knolde til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde)
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Resistens:

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok (type 1 & 6), kartoffelcystenematoder (Ro1, Pa2+3) og kartoffelvirus Y.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Screeningsforsøg, stivelseskartofler

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Relevant sort fra dansk sortsliste
Lokaliteter: Give
Antal led: 3

Forsøget kan udelades hvor anmelder på tidspunktet for anmeldelse kan levere data fra to års forsøg, svarende i omfang til det her beskrevne. Forsøget skal være gennemført i Danmark og med kendt referencesort.

Anlæg:

Blokforsøg 1 række á 7 planter svarende til ca. 15.000 knolde pr. hektar. To gentagelser.
Rækkeafstand 75 cm.
Læggematerialet (40-50 mm) forvarmes og bejdses mod rodtiltsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstofftilførsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved pt>=3; ellers tilføres mere
- 300 kg K/ha ved kt>=6; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling efter behov med anerkendte midler.
Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for nedvisning
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker).
- Eventuelle frostskafer.
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Optagningstidspunkt:

Væksten standses ved nedvisning, når størstedelen af knoldene er 40-60 mm. Dog senest primo oktober eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Udbytte opgøres i kg knolde per parcel.
Fra de to parceller sammensættes en fællesprøve til kvalitetsanalyser.

Kvalitetsanalyser:

I fællesprøven bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand. Der til udføres relevante kvalitetsanalyser afhængig af tilsigtet anvendelse (se planer for relevant afprøvningstype).

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

I fællesprøven registreres knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Deforme knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodtiltsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages repræsentative knolde til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde)
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Resistens:

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok (type 1 & 6), kartoffelcystenematoder (Ro1, Pa2+3) og kartoffelvirus Y.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Middeltidlige spisekartofler

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Sava
Lokaliteter: Arnborg
Antal led: 5

Formål:

Forsøget har til formål at undersøge udbyttepotentialet af soter til optagelse på dask sortsliste under vækstbetingelser svarende til normal dyrkningspraksis.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg i fire gentagelser med ét optagningstidspunkt. Rækkeafstand 75 cm. Læggeafstand 25 cm. Parcellængde 10 m. Brutto 4 rækker; netto 2 rækker. Radomisering tilsendes fra TystofteFonden.

Læggematerialet (40-50 mm) leveres forvarmet og bejdsset mod rodiltsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstoffiltførsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved $pt \geq 3$; ellers tilføres mere
- 300 kg K/ha ved $kt \geq 6$; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling med anerkendte midler efter behov svarende til normal dyrkningspraksis.

Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for nedvisning
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker)
- Eventuelle frostskafer
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer.

Observationsparceller:

Ved Danespo i Give udlægges sorterne i observationsparceller med 4 knolde i 3 gentagelser med henblik på registrering af topskimmel. Resultaterne for kandidat og målesort, samt kendte modtagelige og resistente referencesorter sendes til TystofteFonden.

Optagningstidspunkt:

Væksten standses ved nedvisning, når størstedelen af knoldene er 40-60 mm. Kartofflerne tages op når knoldene er skindfaste til lagring 14-21 dage efter fuld nedvisning. Dog senest primo oktober eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til Tystofte

- Kg knolde pr. parcel
- Tørstof- og stivelsesindhold pr. parcel, pct.
- Procentvis fordeling til følgende fraktioner
  - Over 60 mm
  - mellem 40 og 60 mm
  - mindre 40 mm
  - Grønne knolde
  - Frasortering

Fordeling til fraktioner laves parcelvis på en delprøve på 15 kg per parcel. Der frasorteres uanvendelige knolde (misdannede, revnede, rådne).

Fra fraktionen 40-60 mm udtages en prøve på 5 kg pr. parcel, som blandes til én fællesprøve.

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

Fra fællesprøven udtages min. 200 knolde til registrering af knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodiltsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages 30 repræsentative knolde pr. sort til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde)
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Kvalitetsanalyser:

For hver parcel bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand. **Fra fællesprøverne fremsendes 100 knolde per led til Danespo.**

Ved Danespo i Give koges fra ovennævnte prøve 20 knolde af hver sort.

Der gennemføres tre kogninger:

1. kogning gennemføres primo december. Kartofflerne opbevares ved 8,0°C efter sårheling.
  2. kogning gennemføres ultimo januar måned. Kartofflerne opbevares ved 8,0°C efter sårheling.
  3. kogning laves i ultimo april måned. Kartofflerne opbevares ved 4,0°C efter sårheling.
- For hver kogning bedømmes mørkfarvning og udkogning på en skala fra 1-9.

Resistens:

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok, kartoffelcystenematoder og kartoffelvirus Y.

Revideret 10.02.2023 - ASL

Stivelseskartofler

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Oleva
 Lokalteter: Arnborg
 Antal led: 3

Formål:

Forsøget har til formål at undersøge udbyttepotentialet af soter til optagelse på dask sortsliste under vækstbetingelser svarende til normal dyrkningspraksis.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg i fire gentagelser med ét optagningstidspunkt. Rækkeafstand 75 cm. Læggeafstand 33 cm. Parcellængde 10 m. Brutto 4 rækker; netto 2 rækker. Radomisering tilsendes fra TystofteFonden. Læggematerialet (40-50 mm) leveres forvarmet og bejdsset mod rodfiltsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstoffertilførsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved PT>=3; ellers tilføres mere
- 200 kg K/ha ved KT>=6; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling med anerkendte midler efter behov svarende til normal dyrkningspraksis.

Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker)
- Eventuelle frostskafer
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, skala: pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, skala: pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markblade til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Observationsparceller:

Ved Danespo i Give udlægges sorterne i observationsparceller med 4 knolde i 3 gentagelser med henblik på registrering af topskimmel. Resultaterne for kandidat og målesort, samt kendte modtagelige og resistente referencsorter sendes til TystofteFonden.

Optagningstidspunkt:

Kartoflerne tages op senest primo oktober eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til Tystofte

- Kg knolde pr. parcel
- Tørstof- og stivelsesindhold pr. parcel, pct.

Der udtages en prøve på 5 kg pr. parcel, som blandes til én fællesprøve.

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

Fra fællesprøven udtages minimum 200 knolde til registrering af knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Misdannede, revnede og rådne knolde.
- Grønne knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodfiltsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages 30 repræsentative knolde pr. sort til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde).
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Kvalitetsanalyser:

For hver parcel bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand.

Resistens:

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok, kartoffelcystenematoder og kartoffelvirus Y.

Revideret 10.02.2023 - ASL

OBS vintersæd

Lokaliteter: Abildgård*, Askov, Bramstrup, Brønderslev, Dyngby*, Flakkebjerg, Foulum, Gørding, Gørløse, Hobro, Holeby*, Holstebro, Jydevad, Karise, Koldkærgård, Sejet*, Tystofte, Tølløse, Nr. Åby* og Åkirkeby
*lokaliteter med parceller, der kun er ubehandlet

<u>Art:</u>	<u>Antal led:</u>	<u>Referencesorter:</u>
Vinterhvede:	94	MS-Septoria, MS-Brunrust, Anja, MS-Meldug, Substance, Ambition
Vinterbyg:	57	MS-Skoldplet, MS-Ramularia, MS-Bygrust, MS-meldug, Celtic, Prestige
Rug:	53	MS-Brunrust
Triticale:	7	MS-Meldug, MS-Brunrust, MS-Gulrust

Udsædsmængder:

Vinterhvede:	350-245 spiredygtige kerner pr. m ² for linjer hhv hybrider
Vinterbyg:	325-225 spiredygtige kerner pr. m ² for linjer hhv hybrider
Rug:	250-200 spiredygtige kerner pr. m ² for populationssorter, hhv hybrider.
Triticale:	300 spiredygtige kerner pr. m ² .

Bejdsning:

Vinterhvede:	Redigo Pro 170 FS
Vinterbyg:	Redigo Pro 170 FS
Rug:	Redigo Pro 170 FS
Triticale:	Redigo Pro 170 FS

Anlæg:
TystofteFonden fremsender randomiseringsplan. Forslag til såplan kan fås ved henvendelse til Susanne Sindberg (sas@tystofte.dk) eller Anders S. Larsen (asl@tystofte.dk).

Sorterne i afprøvning randomiseres indenfor hver art. Referencesorter adskilles fra sorterne i afprøvning med en værneparcel. Mellem forskellige arter placeres minimum et værn af hver art. Og hver kolonne begynder og slutter med en værneparcel
Parcellerne kan deles i en behandlet og en ubehandlet afdeling, hver på minimum 6-8 m². Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm. Der udvejes til en parcelstørrelse på 15 m².

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-kordinater for placering af 1. parcel samt oplysninger omkring forfrugt, JB nr. parcelstørrelse og såtidspunkt til Susanne Sindberg.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):
Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for udbyttene, forfrugt og kvælstofprognose. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov og der anvendes **ikke** vækstreguleringsmidler. På lokaliteter markeret* forefindes **kun** parceller der **ikke** er behandlet mod sygdomme. På øvrige lokaliteter findes såvel sygdomsbehandlet som ubehandlet afdeling. Svampesygdomme må **ikke** bekæmpes i den ubehandlede afdeling. Behandlingsstrategi for svampebekæmpelse i den behandlede afdeling, udsendes via Landbrugsinfo i foråret.

Notater der foretages lokalt:

- Dato for såning
- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- **Sortsvis** dato for begyndende skridning. Når 10% af planterne er i stadiet 51 (første småaks er synlige eller akset skrider sidelæns ud af bladskeden).
- Lejesæd ved høstmodenhed, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget

NB: Hver bedømmelse forsynes med dato og vækststadiet og sendes til TystofteFonden. En markbog til notater kan rekvireres fra Tystofte.

Bedømmelser der foretages af personale fra TystofteFonden i vækstperioden:

- På lokaliteter der viser tydelig sortsdifferentiering foretages bedømmelse sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003)
- Strå længde én repræsentativ måling pr. parcel. Der måles til hvor aks begynder (cm).
- Nedknækning af strå og aks i vinterbyg ved overmodenhed. Bedømmes cirka 2 uger efter modenhed. Registreres på udvalgte lokaliteter efter aftale med værten.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Der **måles ikke** parceludbytte.

Afvigende iagttagelser i forsøgene skal meddeles til TystofteFonden. TystofteFondens registreringer i vækstsæsonen opdateres løbende på adressen www.tystofte.dk

Revideret 12.04.2023

OBS vårsæd

Lokaliteter: Abildgård*, Askov, Bramstrup, Brønderslev, Dyngby*, Flakkebjerg, Foulum, Gørding, Gørløse, Hobro, Holeby*, Holstebro, Jydevad, Karise, Koldkærgård, Sejet*, Tystofte, Tølløse, Nr. Åby* og Åkirkeby
*lokaliteter med parceller, der kun er ubehandlet.

<u>Art:</u>	<u>Antal led:</u>	<u>Referencesorter:</u>
Vårbyg:	90	MS-skoldplet, MS-bladplet, Alexis og Pallas
Vårhvede:	17	MS-meldug og Trappe
Havre:	20	-

Udsædsmængder:

Vårbyg: 300 spiredygtige bejdsede kerner pr. m².
Vårhvede: 450 spiredygtige bejdsede kerner pr. m².
Havre: 350 spiredygtige bejdsede kerner pr. m².

Bejdsning:

Vårbyg: Redigo pro FS 170
Havre: Ingen bejdsning
Vårhvede: Redigo pro FS 170

Anlæg:

TystofteFonden fremsender randomiseringsplan. Forslag til såplan kan fås ved henvendelse til Susanne Sindberg (sas@tystofte.dk) eller Anders S. Larsen (asl@tystofte.dk).

Sorterne i afprøvning randomiseres indenfor hver art. Referencesorter adskilles fra sorterne i afprøvning med en værneparcel. Mellem forskellige arter placeres minimum et værn af hver art. Og hver kolonne begynder og slutter med en værneparcel

Parcellerne kan deles i en behandlet og en ubehandlet afdeling, hver på minimum 6-8 m².

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm. Der udvejes til en parcellstørrelse på 15 m².

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel samt oplysninger omkring forfrugt, JB nr. parcellstørrelse og såtidspunkt til Susanne Sindberg.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm justeret for udbyttens niveau, forfrugt og kvælstofprognose. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov og der anvendes **ikke** vækstreguleringsmidler. På lokaliteter markeret* forefindes **kun** parceller der **ikke** er behandlet mod sygdomme. På øvrige lokaliteter findes såvel sygdomsbehandlet som ubehandlet afdeling. Svampesygdomme må **ikke** bekæmpes i den ubehandlede afdeling. Behandlingsstrategi for svampebekæmpelse i den **behandlede afdeling**, udsendes via Landbrugsinfo i foråret.

Notater der foretages lokalt:

- Dato for såning
- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- **Sortsvis** dato for begyndende skridning. Når 10% af planterne er i stadiet 51 (første småaks er synlige eller akset skrider sidelæns ud af bladskeden).
- Lejesæd ved høstmodenhed, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget.

NB: Hver bedømmelse forsynes med dato og vækststadiet og sendes til TystofteFonden. En markbog til notater kan rekvireres fra Tystofte.

Bedømmelser der foretages af personale fra TystofteFonden i vækstperioden:

- På lokaliteter der viser tydelig sortsdifferentiering foretages bedømmelser af procent sygdomsangreb
- Strållængde én repræsentativ måling pr. parcel. Der måles til aksets begyndelse (cm).
- Nedknækning af strå og aks i vårbyg og havre ved overmodenhed. Bedømmes cirka 2 uger efter modenhed. Registreres på udvalgte lokaliteter efter aftale med værten.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Der **måles ikke** parceludbytte.

Afvigende iagttagelser i forsøgene skal meddeles til TystofteFonden. TystofteFondens registreringer i vækstsæsonen opdateres løbende på adressen www.tystofte.dk

Revideret 12.04.2023